

אינטר-ציון

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות,
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש ה אייר תשס"ח שבת - ירושלים 6:49 תל-אביב 7:05 חיפה 6:57 מוצ"ש - ירושלים 8:06 תל-אביב 8:08 חיפה 8:09

פרשת אמור

למנוע צער מהזולת

להשתדל ולפעול למניעת צער מהזולת !

נלמד מהפסוק: "ויניחוהו במשמר לפרוש להם..." (פרק כד"ב)

וכתב רש"י: ויניחוהו לבדו ולא הניחו מקושש עמו. ששניהם היו בפרק אחד ויודעים היו שמקושש במיתה וכו'. אבל במקלל הוא אומר "לפרוש להם" שלא היו יודעים אם חייב מיתה אם לאו. ומפרש השפתי חכמים: דאילו היה מניחים אותם יחד, היה המקלל סובר שהוא חייב מיתה כמו המקושש, ולכן לא הניחו אותם יחד "שמא אין המקלל חייב מיתה ויצטער לשוא". ומעתה, הרי הדברים קל וחומר: אם כך הקפידה התורה ביחס למקלל רשע, שמא עלול הוא להצטער לשוא, אף שספק אם אמנם יצטער, על אחת כמה וכמה ביחס לכל אדם שיש להזהר ביותר שלא לגרום לו צער כלשהו.

החתם סופר (בפירושו עה"ת ויקרא עו) הוכיח מהפסוק המצוה על איסור הלואה בריבית, שאפילו לשעה קלה, גם כן אסור לצער את הזולת. שהרי התורה ציוותה: "אל תקח מאתו נשך... את כספך לא תתן לו בנשך... אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען" (ויקרא כה). נמצאנו למדים שמלבד איסור נטילת רבית ישנו איסור על עצם ה"נתינה בנשך" היינו ההלוואה בריבית, זאת אף אם לא לקח רבית בפועל.

וכל כך למה? משום שהלווה מצטער כבר עתה כאשר סבור שיהיה חייב לשלם רבית! הוא שסיים הכתוב "אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, לתת לכם את ארץ כנען". כלומר: כשם שהודעתני לעם ישראל בטרם יציאתם ממצרים כי מטרת היציאה היא לקבלת התורה ולארץ זבת חלב ודבש כנאמר בפסוק (שמות ג"ז), אף שבאמת התעכבו קודם לכן במדבר. אך את זאת לא הודיעים כדי שלא יצטערו כבר עתה, כך גם אתם, המנעו מלגרום צער לזולתכם אף לזמן מועט.

עד כמה מחשיבים בשמים צער כל דהו, הוכיח הגאון **רבי משה שמואל שפירא** זצ"ל בשיחתו (נתפרסם בקובץ "קול מהיכל") מההלכה שאין אומרים "שהשמחה במעונו" בסעודת ברית מילה. זאת מפני טרדת "צערא דינוקא", ואף שבאמת ישנה שמחה גדולה בעליונים בשעת קיום מצות מילה, שהרי דברים נוראים ונשגבים נאמרו על המילה כמו: "גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקב"ה את עולמו". וכן: "גדולה מילה שנכרתו עליה י"ג בריתות". ומובא במדרש שמצות מילה הוא מזבח כפרה והמקום שמל אברהם אע"ה את עצמו נקבע להיות מזבח כפרה לדורות. ומשום שמל עצמו ביום הכפורים לכן זכינו לכפרת יום הכפורים. וכן מובא במדרש שהגאולה העתידה של עם ישראל אף היא תהיה בגין מצות מילה.

נמצא לאור כל זאת, שיום הברית ראוי להיות יום שמחה גדולה עד מאוד! ואעפ"כ, ולמרות כל זאת, לא ניתן לומר בסעודת הברית "שהשמחה במעונו" מפני שסוף סוף לתינוק הפעוט בן שמונת הימים יש צער קטן ויש גם טרדה מפני הצער שלו, ודי בצער זה בלבד כדי להמנע מלומר "שהשמחה במעונו".

"שמא יצטער"...

סיפר אחד מתלמידי הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל: "בהיותי נער קטן נמנה הייתי על תלמידי תלמוד תורה "עץ חיים". באחד הלילות, הופתעו הורי בראותם את רבי אריה ניצב בפתח ביתנו. התברר שבצהרי אותו יום, ניגשתי לחדרו של רבי אריה, ששימש כ"משגיח רוחני" ב"תלמוד תורה" בו למדתי, כדי לשאול אותו דבר מה. ביקשני רבי אריה בעדינות שאמתין לו קמעא, כי עסוק היה באותה שעה.

"משהמתנתי שעה ארוכה ונוכחתי לדעת כי רבנו עסוק, הלכתי לביתי. בלילה, הופתענו, כאמור, לראות את רבי אריה סר לביתנו כדי לשמוע מה היה לי לומר לו. מתברר, כי נזכר ועלה החשש בליבו, שמא ציערני בהמתניני לשוא, ואני אך ילד קטן, ומחשבה זו הטרדה אותי.

"תמהו הורי ואמרו לו: רבי אריה, וכי בשל כך היית צריך להטריח עצמך ולכתת רגליך בלילה להגיע אל בננו, והרי יכול היית לשאלו למחרת היום מה היה חפצו?

"השיב להם רבי אריה: רציתי להפיס דעתו של בנכם ולא חפצתי שיצטער בשל כך אף לילה אחד..."

צדיק יסוד עולם

מוקדש לעילוי נשמת אמו"ר

רבי אברהם אהרן זצ"ל בן הר"ר יצחק אליעזר הי"ד

נלב"ע ה' אייר תשנ"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

**זהירות יתירה מוטלת על בני תורה
בדקדוק המצוות שבין אדם למקום
ובין אדם לחברו [אף לפני משורת
הדין] !**

נלמד מהפסוק: “ולא תחללו את שם קדשי” (פרק כב-לב)

וכתב הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ה הלכה יא): ויש דברים אחרים שהם בכלל חילול השם, והוא שיעשה אותם אדם גדול בתורה ומפורסם בחסידות, דברים שהבריות מרננים אחריו בשבילם, ואף על פי שאינם עבירות, הרי זה חילל את השם, כגון שלקח ואינו נותן דמי המקח לאלתר... או שירבה בשחוק וכו' או שדיבורו עם הבריות אינו בנחת ואינו מקבלן בסבר פנים יפות אלא בעל קטטה וכעס, וכיוצא בדברים אלו, הכל לפי גדלו של חכם צריך שידקדק על עצמו ויעשה לפני משורת הדין. [מקור דברי הרמב"ם מגמרא (יומא פו.): היכי דמי חילול השם? אמר רב, כגון אנא אי שקילנא בישרא מטבחא ולא יהיבנא דמי לאלתר (= כגון אני, אם אקנה בשר מהטבח ולא אשלם מיד). והטעם, מפרש רש"י: "דכשאני מאחר לפרוע הוא אומר שאני גזלן ולומד ממני להיות מזלזל בגזל".]

רבינו יונה ז"ל (בספרו **שערי תשובה** שער א' - מז) עומד על חומרת עוון חילול ה' ועל דרך התשובה ממנו. וכך כתב: ועוד יש עון, והוא עון חילול ה' שהתשובה ויסורין תולים ומיתה ממרקת, כמו שנאמר (ישעיה כב"ד): "אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון". והנה כאשר האדם משתדל לתמוך ביד האמת, ויעזור אחריו ויתעורר בדבריו, והופיע אורו לעיני בני עמו, ויחזק ידי אנשי האמת ונשאו ראשם, וכתות השקר ישפילם יגיעם עד עפר, הנה אלה דרכי קידוש ה' והוד והדר לאמונתו ועבודתו בעולם, ועוז ותפארת במקדש תורתו. על כן בהרבות פעליו לקדש את ה' ולעודד האמת להכין אותו ולסעדו, ונסלח לו מעון החילול עם התשובה בשומו האמת לעומת אשמת החילול, מדת תשובתו כנגד מדת משובתו.

בן תורה שאינו מתנהג כראוי לו - כותב הגאון **רבי יעקב ניימן זצ"ל** (בספרו **דרכי מוסר**) - הרי הוא מחלל ומבזה את כבוד כתר התורה אשר הוא נושא על ראשו. ולכן, חטאו גדול פי כמה מונים מאיש ההמון כי יחטא באותו חטא. אחריות גדולה נושא בן תורה על כתיפו, וחובת זהירותו כפולה ומכופלת, באשר פגם כל דהו - את התורה הוא מחלל, רח"ל, ולגודל מעלתו כן יכבד עונו.

דוגמא לכך הביא הגר"י ניימן מצבא המלך: בנוהג שבעולם, חיל אשר חסר לו כפתור בכנף מעילו, או שכותנתו אינה מגוהצת כהלכה, יקבל על כך עונש מגבוה למען לא ישנה באוולתו, אבל חייל אשר ברח מן השירות הצבאי, אותו לא יענישו אם ימצא מחוסר כפתור במעילו, כיון שרחוק הוא מכלל החיילים העומדים על משמרתם.

כן הוא הדבר בצבא עובדי ה': אדם מן הרחוב לא שייך לתבוע על מעשים קטנים שנעשו שלא כהוגן. הפרטים הקטנים אינם חשובים כלל חטא לגביו, רחוק הוא משומרי משמרתה. אבל תלמיד ישיבה, בן תורה העומד לשרת לפני ה', עליו להשמר ולהזהר מכל דבר קטן שמא יעשה שלא כהוגן וכראוי למדתו, שטח התביעה ממנו שונה לחלוטין מאשר התביעה מאיש ההמון.

צער על כבוד ה' המחולל

בספר "שיחות החפץ חיים" מספר בנו של הח"ח כי צערו התמידי של אביו במיוחד בימיו האחרונים, היה על כבוד ה' המחולל בגולה.

ופעם בא אליו, בימיו האחרונים, איש חסיד, לבקש ממנו ברכה על בריאות ופרנסה, וברכו הח"ח כי יזמין לו ה' פרנסתו, אבל המתברך לא הסתפק בזאת וביקש שפרנסתו תהיה "בהרחבה". על כך הגיב החפץ חיים באנחה באומרו: "וכבוד ה' בגולה הוא בהרחבה"?

דוגמא מדרכי אבי

לחוש לחילול השם

לעת זקנתו של **החפץ חיים** היה, כידוע, חלש וחולני. ואף על פי כן הקפיד מאוד לישון בסוכה. הוא טען כי אמנם הוא בבחינת "מצטער" הפטור מן הסוכה, אבל צריך לחוש לחילול השם, שעלול לצאת אם לא יישן בסוכה. כי שמא יאמרו: הנה אף החפץ חיים אינו ישן בסוכה.

פעם אחת היה הכפור גדול כל כך עד שבני ביתו, שחששו לבריאותו, הורידו את המכסה על הסכך. כדי למנוע מהקור העז לחדור לסוכה. הם סברו שהחפץ חיים לא ירגיש בדבר. אך הנה הח"ח החל לדבר על כך שיש פוסקים הסוברים שאף אם המכסה סגור, עדיין מקיימים מצוות סוכה באופן זה.

ידעו דורותיכם

"אולי יהיה בזה חילול השם"...

סיפר נכדו של הגאון **רבי יעקב ישראל קנייבסקי - הסטייפלער זצ"ל**: "פעם אחת יצאה שמועה על בתי התפילין כי ה"בתים" חסרים בריבוע שלהם, וממלאים אותם בדבק. השמועה עשתה לה כנפיים והרבה תלמידי חכמים המדקדקים בהלכה חששו שמא התפילין נפסלות על ידי כן.

"הרבה מהם ניגשו אל הסטייפלער לשאול דעתו בזה. אך הוא לא רצה לפסוק, כדרכו. קרא לי הסטייפלער וביקש ממני לכתוב את השאלה לזקני הגאון **רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א**. הוא נימק בענוותנותו את הסיבה שמבקש ממני לכתוב בהסבר הבא:

"אני איני יכול לכתוב, כי אם אכתוב סתם שאלה אולי אכתוב כעם הארץ ויהיה בזה חילול השם... ובכדי לשאול נכון צריך אני לשבת כמה ימים ללמוד את הסוגיא ואין בכוחי כעת, לכן תכתוב אתה מה שאומר לך ותשלח, וכשתקבל תשובה תביא לי ומי שיבוא לשאול יהיה לי תשובה להשיבו..."

"ואכן, הקריא לי הסטייפלער מה לכתוב והוא קורא ואני כותב מפיו על הנייר. כמובן שכל צדדי הספק יצאו מבוררים עד תכליתם. לאחר מכן עבר הוא עמו על הכתוב ותיקן מעט עד כי נוסח השאלה מצא חן בעיניו.

תולדות יעקב

להכיר ולהעריך הטובה שמקבל ממטיבו ולהודות לו על כך !

נלמד מהפסוק: "וכי תזבחו זבח תודה... לרצונכם תזבחו" (פרק כ"ב-כ"ט) בזה מלמדת אותנו התורה כיצד יש להודות. והיינו, אם ישנו מי שחייב להודות על הטובה, על נס שנעשה לו [כמו שאמרנו חז"ל (ברכות נד): ארבעה צריכים להודות וכו'] וברצונו להקריב על כך זבח תודה, אזי "לרצונכם תזבחו" כלומר: נדרש בהתאם לכך תנאי שיהיה "לרצונו" - שתהיה הודאתו מתוך רצון אישי. מתוך הכרה עמוקה בגודל הטובה שקיבל מתנת חיים מהבורא ית"ש, ולא שתבא ההודאה מתוך ציווי. מתוך כפייה מבחוץ.

בתפלת "נשמתי" מודים אנו ואומרים "אילו פיננו מלא שירה כים... אין אנחנו מספיקים להודות לך ה' אלוקינו..." ומיד לאחר כמה שורות אנו ממשיכים ואומרים: "על כן, איברים שפלטת בנו ורוח ונשמה שנפתחת באפינו ולשון אשר שמת בפינו, הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו וישוררו..."

ההקשה המגיד הגדול ממעזריטש זצ"ל (וכן מובא בשם עוד מגדולי ישראל): הרי בתחילה אמרנו שאפילו אם פיננו יהיה מלא שירה כים... אין אנו מספיקים להודות, וכיצד נאמר אתה שאיברנו מודים ומשבחים?

והשיב המגיד במשל: מעשה במלך שקרא לעבדו וציווהו שיכין בביתו סעודה הראויה למלך ולפמלייתו. כמובן אחזו בעבד חיל ורעדה מגודל האחריות שהוטלה עליו. אלו מאכלים ומשקאות יכין, ובאלו כלים יערוך וכיצד יכבד את הבית. אבל אם המלך יאמר לעבדו: אני אכין את כל צרכי הסעודה בארמוני, ומשרתי ישאו את הכל לביתך ושם נסעד, בוודאי יהיה זה כבוד גדול לעבד ועם זאת כל האחריות הכבידה הוסרה ממנו.

והנמשל: כאשר סבורים אנו שהפה הוא "פינו" והלשון היא "לשונינו" או אז "אין אנחנו מספיקים להודות לך" פן נגרע חלילה באחת מתהילותיו של השי"ת. אבל כאשר יודעים אנו שהאברים האלו הם "האיברים שפלטת בנו, והלשון היא אשר [אתה] שמת בפינו". והיינו שהם של הקב"ה, אזי אכן "הן הם יודו ויברכו..." שהרי הכל שלך ומידך נתנו לך... (באהלי צדיקים)

דבר מעניין כותב היעב"ץ ז"ל (בסידורו בית יעקב) שיש להודות בברכת "מחיה המתים" לא רק על תחיית המתים כפשוטו, שבכח ה' להחיות מתים, אלא גם על כך שהחזיר לו נשמתו אחר השינה, וגם עליו להודות על זה שאינו מאותם ארבע החשובין כמתים שהם "עני ומצורע וסומא ומי שאין לו בנים" (המבוארים בגמרא נדרים סד): ואם לקה רח"ל באחד מאלו יאמין כי בכח ה' להושיעו ולהחיותו מאלו כי "מחיה המתים" כולל כל מיני המיתות. ולכן מוזכר בברכה זו חמש פעמים תחיית המתים (כנגד ה' אלו) מלבד "ומקיים אמונתו לישני עפר."

"עני ואביון יהללו שמך"

מעשה בעשיר אחד, סוחר עצים, שהולך עציו בנהר, וביקש להעבירם בעיר פטרבורג. והנה כאשר הגיע, לא הניחו לו לעבור את העיר ונאלץ להשאר עם עציו בנהר. בנתיים ירדו מחירי העצים מטה, וכל מצבו נראה כמתמוטט. בכה האיש על מר גורלו.

לפתע פתאום נעשה מצב חירום ומחיר העצים נסקו מעלה מעלה, וחזר האיש להיות עשיר אף יותר ממה שהיה קודם לכן.

הלך העשיר ובא לפני הגאון רבי חיים מוואלוז'ין זצ"ל וביקש לתת סכום נכבד להחזקת ישיבתו. כאות תודה להקב"ה על הצלתו. שאל אותו רבי חיים על מה ולמה ראה לתת נדבה הגונה כזאת, השיח האיש בפניו את כל פרטי המעשה שאירע עמו.

אמר לו רבי חיים: לאמיתו של דבר, בכל יום ויום מתרחשים נסים לעניים. כאשר בלילה אין להם פרוטה ואילו למחרת משתכרים ומתפרנסים, ואז נותנים המה שבח והודיה להשי"ת כמו שנאמר "עני ואביון יהללו שמך" אבל העשירים אינם רואים את השגחת ה' אלא רק כאשר נתקלים בצרה ונושעים, או כשמצליחים למעלה מדרך הטבע, זהו שנאמר (תהלים קלח) "כי רם ה' ושפל יראה וגבוה ממרחק יידע".

עפ"י מאורה ש"ת

לראות מעלת הזולת

להכיר במעלותיו של הזולת. לראות את הטוב שבו, ולא לחפש אחר מומיו ומגרעותיו !

נלמד בדרך דרש ורמז מהפסוק: "ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו" (פרק כד-ט)

כלומר: כאשר מצביע אדם על חסרון בזולתו. נותן מום בעמיתו ופוסלו, הוא עצמו מפסיד מכה. "כאשר עשה כן יעשה לו" ונפסל הוא עצמו. וכמו שנרמז בדברי חז"ל (קידושין ע). "כל הפוסל במומו פוסל". ולכן אמרו (ב"ב ס): "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים". כיוצא בזה ניתן לרמוז גם בפסוק "והצרוע אשר בו הנגע... וטמא טמא יקרא" (יג"מה) הטמא עצמו קורא לחברו טמא כי "כל הפוסל במומו פוסל" (השל"ה הק' בתוכחת מוסר - תזריע).

יודעים דברי חז"ל (יומא ט): "מקדש שני מפני מה חרב? מפני שהייתה בו שנאת חנים". מהיכן נובעת מדה זו של שנאת חנים ומה גורם לה?

מבאר בספר ערבי נחל (פרשת נצבים) כי הכל נובע מגאוותו של האדם. שכאשר מתגאה על חברו אזי כל עוונותיו וחסרונותיו קטנים הם מאד בעיני עצמו עד כי נעלמים מעיניו לגמרי. ומאידך, מעט המעלות שיש לו נראים לו כגדולים ורבים מאוד. לעומת זאת, כל מעלותיו ומדותיו הטובות של חברו נראים לו קטנים, ואילו חסרונות חברו רבים ורעים מאד בעיניו. מחשבה זו שוב מוסיפה ומחזקת את גאוותו על חברו ומזה נמשך השנאה באשר רואה רק את מומיו וחסרונותיו של חברו ולא את מעלותיו, בעוד שאת מעלותיו של עצמו רואה בהגדלה ולא את חסרונותיו.

להשקיע את חוש הביקורת

במקום הנכון...

בתקופה מסויימת היה נוהג הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל למסור את עלי ההגהה של ספריו הקדושים "חזון יחזקאל" לגאון אחד על מנת שיגיהם משיבושי הדפוס.

פעם אחת היה מי ששמע את רבי יחזקאל פונה לאותו מגיה ואומר לו כהאי לישנא: "יודעים אתם מפני מה מבקש אני דווקא מכם להגיה את ספריו? מפני שאתם מומחים מאד בתפיסה מהירה להכיר בחסרונות הזולת ושגיאותיו ולבקד מומים בעין בוחנת. על כן מבקש אני מכם שתשקיעו את כשרונכם המיוחד הזה כדי לתפוס השגיאות של ה"זעזער" [הסדר] בדפוס...

פניני רבינו יחזקאל

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

מקום הוא עניין יחסי

הרב א. שוחח על העניין עם רב אשר צידד בעד אירוח הבחור בביתם, אך הציע להגביל זאת לתקופת ניסיון. וכך לקראת סוף בין הזמנים מצאו את עצמם בני משפחת א. טורחים בהכנת מקום עבור הדייר החדש. המצעים היפים ביותר נפרשו על מיטה שאיכשהו פונתה, ואחת מכריות הפוך הנוחות של ההורים "הוחרמה" לטובת הצעיר.

כל הפרטים, ופרטי הפרטים, נלקחו בחשבון על מנת שהאורח ירגיש בנוח. בשעות האחרונות לפני הגעתו אף נאפתה לכבודו עוגה מיוחדת. ואכן, כאשר הגיע הבחור הוא חש שכולם המתינו לבואו, התכבד מן העוגה, שוחח מעט והקדים לישון כדי לאגור כוח לקראת הזמן החדש שיפתח מחר.

כאשר צעד הבחור למחרת לשיבה, היו צעדיו בטוחים. למרות המרחק הרב מהבית, הוא הרגיש שיש לו בית נוסף. הוא לא ידע כמה טרחו עבורו בביתו החדש. כמובן לא סיפרו לו שבמדף הריק שהמתין לו בארון, היו מונחים קודם לכן בגדים של האם. הוא לא העלה בדעתו שהבגדים מונחים כעת בארגז קרטון מתחת למיטתה "דווקא יותר נוח" היא אמרה ברוחב לב "שהבגדים נמצאים ליד המיטה, ממש בהישג יד"...

אכן, ליהודים תמיד יש מקום, בלב! כי על מנת להבין שמקום הוא עניין יחסי - לא צריך להיות אינשטיין.

* * *

מבחינת משפחת א. הסיפור הסתיים בשלב זה, אך לא מבחינת מארגני ההגרלה השנתית. "זכיתם בחדר שינה חדש הכולל שתי מיטות וארון בגדים" הודיעו באותו יום אחר הצהריים (!) לגב' א. המופתעת. "יש לממש את זכות הקנייה בתוך שבוע מהיום!" הונחתה ההוראה המשמחת על ראשה.

לא יאמן כי יסופר: רק אתמול הם עדיין התלבטו כיצד לארגן מיטה לבחור, ואיזה מדף לפנות לו בארון הבגדים הדחוס. היום הראשון של הזמן החדש התחיל, והם כבר מתבשרים על זכייה ברהיטים חדשים ומעוצבים אותם לא חלמו לרכוש!

מוקדש לכל בחורי הישיבה שהתחילו השבוע את "זמן קיץ"!

נשלח ע"י משפחת מ. רמת-שלמה ירושלים

צומת להבים. צומת בית קמה. צומת פלוגות. כל אלה אינם מדברים הרבה עבור בחור ישיבה ממוצע. אך עבור מי שמתגורר בדרום הארץ ולומד באזור המרכז, מדובר באבני-דרך בואכה לישיבה הקדושה.

כל בחור זוכר את הנסיעה הראשונה לשיבה, על אחת כמה וכמה אם הוא מתגורר הרחק ממנה. הוא לא שוכח את הפעם הראשונה בה נארזו המיטלטלים לתיק פוליאסטר פשוט - או למזוודה במקרה הטוב. אריזת הכובע השבתי צורפה אף היא לכבודה, הבחור הצעיר נישק את המזוזה ויצא לדרך...

בין אם הוא הבחין בכך, ובין אם לאו, לבה של אמו התמלא בגעגועים עוד לפני פרידה. היא רק חשבה מה היא אמורה להרגיש בעוד שבוע - והרגישה זאת כבר עכשיו.

רק מעטים יודו בכך, אך יותר מבחור אחד מרטיב את הכרית בראשית דרכו בשיבה. בשהותו בבית אהב הבחור לחזור ממעריב בשעה שיתחשק לו, הוא כלל לא הרגיש שכאשר שואלים אותו "היכן היית?" זה תורם לו משהו. אך כשהוא נמצא בשיבה הוא מתגעגע לדמות האימהית שתתעניין במעשיו. שיהיה איכפת לה היכן הוא שוהה ומה הוא עושה.

אולי מסיבה זו העדיפה גב' א. שבנה לא ישן בפנימייה, אלא בבית. אך מאחר שהיא עצמה מתגוררת בדרום הארץ, ואילו הישיבה ממוקמת במרכז הארץ, נאלצה לפנות לקרובי משפחה ולהתעניין אם בא בחשבון שהבן-יקיר שלה ישן אצלם בתקופת לימודיו בשיבה.

* * *

ההתלבטות של משפחת א. לא הייתה קלה. מצבם הכלכלי היה לא-שפיר בלשון עדינה, ורע בלשון לא עדינה. נכון, באותה תקופה עדיין לא יכלו לרכוש באמצעות סטוק אורז, בית באמריקה (בעידן ה'סאב-פריים'). גם הדולר עדיין לא נפל - ולא רק בבני-ברק. ולמרות זאת, המאזן הפיננסי השלילי מנע לכאורה הכנסת בחור נוסף לבית.

האמת ניתנת להיכתב שגם פשוט לא הייתה להם מיטה פנויה בבית! על פי אמות ההיגיון הם היו אמורים לסרב לבקשה, אך לא היו מסוגלים לעשות זאת. במשך השנים הפך האירוח לחלק בלתי נפרד מביתם, כל-כך טבעי היה מצידם להיענות לבקשה.